

การวิเคราะห์ประเภทของข้อความพระบรมราโชวาท ในรัชกาลที่ 9 ที่ พระราชทานในพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

บุญยจริย ศรีสีสม*, ชลธิชา สุตมข, สุวริย์ ยอดนิม, เสาวลักษณ์ แซ่ลี, เคิร์ก เพอร์ชัน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา

E-mail: thaimcru.examination@gmail.com*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประเภทของข้อความพระบรมราโชวาท รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความตามแนวทางภาษาศาสตร์ตามหลักเกณฑ์ภาษาของลองเอเคอ (1968) 9 หลักเกณฑ์ และหลักเกณฑ์สังคมของเพอร์ชัน (1993) 3 หลักเกณฑ์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่คัดเลือกข้อมูลแบบเจาะจงจาก “ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่าง พ.ศ. 2493-2548” ของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2550) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูล 3 เกณฑ์ คือ 1) คัดเลือกข้อมูลพระบรมราโชวาทฯ ที่รัชกาลที่ 9 พระราชทานให้กับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทั้งในกรุงเทพฯ และภูมิภาค 2) คัดเลือกข้อมูลพระบรมราโชวาทฯ ปีที่มีข้อมูลมากที่สุด คือ พ.ศ. 2520 และ 3) คัดเลือกข้อมูลพระบรมราโชวาทฯ ที่รัชกาลที่ 9 พระราชทานให้กับมหาวิทยาลัยของรัฐ ไม่รวมมหาวิทยาลัยเปิดและสถาบันทางเทคโนโลยี จำนวน 19 องค์ 10 มหาวิทยาลัย ผลการวิเคราะห์พบว่าพระบรมราโชวาทฯ เป็นข้อความประเภท “คำสอน” พบรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์จำนวน 1,940 ครั้ง เรียงลำดับรูปภาษาที่เป็นตัวชี้หลักเกณฑ์จากลำดับมากที่สุดไปหาน้อยสุด 1) หลักเกณฑ์อนุพากย์บอกเล่า 703 ครั้ง 36.24% 2) หลักเกณฑ์การเชื่อมโยงภายในข้อความ 642 ครั้ง 33.09% 3) หลักเกณฑ์การใช้บุรุษสรรพนาม 211 ครั้ง 10.88% 4) หลักเกณฑ์ลำดับเหตุการณ์ตามเวลา 185 ครั้ง 9.54% 5) หลักเกณฑ์ชุดคำสอน 69 ครั้ง 3.55% 6) หลักเกณฑ์อนุพากย์คำสั่ง 59 ครั้ง 3.05% 7) หลักเกณฑ์ชุดเหตุผล 50 ครั้ง 2.57% 8) หลักเกณฑ์การกล่าวอ้างโดยตรง 21 ครั้ง 1.08% และไม่พบรูปภาษาในหลักเกณฑ์ชุดกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ด้วยหลักเกณฑ์สังคมของเพอร์ชัน (1993) พบว่าพระบรมราโชวาทฯ เป็นข้อความประเภท “คำสอนแบบบรรเทาหรือลดความเข้มงวด” เนื่องจากมีรูปภาษาที่ไม่ใช่คำสั่ง จำนวน 36 ครั้ง 61.02%

คำสำคัญ : การวิเคราะห์ข้อความ, ประเภทข้อความภาษาไทย, ข้อความพระบรมราโชวาท รัชกาลที่ 9

Discourse Genre Analysis of King Rama IX's Speeches Given in Graduation Ceremony of Universities in Thailand

Puncharee Sornsrison*, Cholticha Sudmuk, Suwaree Yordchim, Saowalak Salee,

Kirk Person

Graduate School, Suan Sunandha University

E-mail: thaimcru.examination@gmail.com*

*Corresponding author

Abstract

This study aims to analyze the discourse genre of King Rama IX's Speech at the graduation ceremony of universities in Thailand, using nine of Longacre's language criteria (1968) and three Person's social criteria (1993). A qualitative research methodology is applied for the selected specific data from "The Collection of King Rama IX's Speech during 1950-2005" of the Government Pension Fund (2007). There are 3 data selection criteria which are 1) selected the information of King Rama IX's speech given to the universities in Thailand both in Bangkok and the region 2) selected the information of King Rama IX's speech which appeared in the year with the highest amount of data was 1977 and 3) selected the information of King Rama IX's speech; bestowed on the state universities, excluding the open universities and the institutes of technology, totaling 19 from 10 universities. According to the analysis of King Rama IX's speech based on the language criteria, the discourse of King Rama IX's speech was classified as a "hortatory genre". The language forms indicator was found 1,940 times in the data, arranging from highest to lowest as follows: 1) indicative clause criteria 703 times 36.24% 2) inter-paragraph linkage criteria 642 times 33.09% 3) person orientation criteria 211 times 10.88% 4) chronological orientation criteria 185 times 9.54% 5) series of moral criteria 69 times 3.55% 6) imperative clause criteria 59 times 3.05% 7) series of reason criteria 50 times 2.57% 8) direct quotation criteria 21 times 1.08%. For the analysis of social criteria of Person, K. (1993), it is found that the hortatory discourse of King Rama IX's speech was classified as a "mitigated hortatory" because of the highest presence of non-command language forms, 36 times, representing 61.02%.

Keywords: Discourse Analysis, Thai Discourse Genre, King Rama IX's Speech

บทนำ

เนื่องจากพระบรมราโชวาท รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มีลีลาภาษาที่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ถ้อยคำสละสลวย ประโยคสื่อความหมายชัดเจน มีสาระให้ข้อคิดคำสอนกับบัณฑิตในการพัฒนาตนเอง และนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ ลักษณะโดดเด่นทางภาษาและคุณค่าทางคำสอนนำไปสู่การศึกษาวิจัยการวิเคราะห์ประเภทของข้อความพระบรมราโชวาทฯ โดยนำแนวทางภาษาศาสตร์ศึกษาหน่วยไวยากรณ์ภาษาไทยในระดับข้อความ ได้แก่ มุมมองการวิเคราะห์ประเภทของข้อความทั้งด้านภาษาซึ่งพัฒนาโดยลองเอเคอ (Longacre, R.1968) และด้านสังคมซึ่งพัฒนาโดยเพอร์สัน (Person, K. 1993) มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ คือ การศึกษาหน่วยภาษาที่ปรากฏต่อเนื่องกันในระดับที่สูงกว่าประโยคเดี่ยว ๆ ความสัมพันธ์กับบริบทของข้อความทั้งมิติทางภาษาและมิติทางสังคม (ชลธิชา บำรุงรักษ์: 2558, น. 133, Cook, G.: 1994, p. 23 และ ปัทมา พัฒน์พงษ์: 2561, น. 9) นักภาษาศาสตร์นำแนวคิดการวิเคราะห์ประเภทของข้อความมาศึกษาลักษณะข้อความภาษาไทยของงานเขียนหลายประเภท เช่น การศึกษาบทนำของบทความวิจัยภาษาไทยด้านการศึกษาและการแพทย์ (Jogthong, C., 2001) การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทความย่อผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Oneplee, J., 2008) การวิเคราะห์ข้อความคำเทศนาของพระพยอม (Person, K., 1993) เป็นต้น การวิเคราะห์ประเภทของข้อความภาษาไทยในงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์พระบรมราโชวาทซึ่งรัชกาลที่ 9 พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร คำ “พระบรมราโชวาท” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายว่าเป็น “คำสั่งสอนของพระราชา” งานวิจัยนี้นำการวิเคราะห์ข้อความเชิงภาษาศาสตร์วิเคราะห์พระบรมราโชวาทฯ ว่าเป็นข้อความประเภทคำสอนหรือไม่ โดยใช้หลักเกณฑ์ทางด้านภาษาของลองเอเคอ (1968) ในการตรวจสอบ หากพบว่ามีความเป็นข้อความประเภทคำสอนจะนำหลักเกณฑ์ทางด้านสังคมของเพอร์สัน (1993) ซึ่งใช้ปัจจัยทางสังคมวิเคราะห์รูปแบบการใช้คำในข้อความภาษาไทยประเภทคำสอนที่มีระดับความเข้มงวดของคำแตกต่างกันมาวัดระดับว่าพระบรมราโชวาทดังกล่าวเป็นข้อความประเภทคำสอนโดยตรงหรือโดยอ้อม

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ประเภทของข้อความพระบรมราโชวาท รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลในการวิจัยนี้ คือ พระบรมราโชวาท รัชกาลที่ 9 พิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งพระองค์เสด็จฯ พระราชทานปริญญาบัตรครั้งแรก ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อเสด็จนิวัติกลับสู่ไทย พ.ศ. 2493 หลังจากนั้นเสด็จฯ พระราชทานปริญญาบัตรด้วยพระองค์เองเป็นเวลานานกว่า 50 ปี จนกระทั่ง พ.ศ. 2548 ต้องยุติพระราชกิจนี้ด้วยพระชนมพรรษาที่มากขึ้น ทุกครั้งที่เสด็จฯ ไปพระราชทานปริญญาบัตร รัชกาลที่ 9 พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตทุกมหาวิทยาลัย ซึ่งกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการรวบรวมใน “ประมวลพระบรมราโชวาท

และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่าง พ.ศ. 2493-2548” มีพระบรมราโชวาทจำนวน 471 องค์ งานวิจัยนี้ใช้วิธีการคัดเลือกข้อมูลแบบเจาะจง มีเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูล 3 เกณฑ์ ดังนี้

1.1 คัดเลือกข้อมูลพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค

1.2 คัดเลือกข้อมูลพระบรมราโชวาท ที่ปรากฏในปีที่มีจำนวนข้อมูลมากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2520

1.3 คัดเลือกข้อมูลพระบรมราโชวาท ที่รัชกาลที่ 9 พระราชทานให้กับมหาวิทยาลัยของรัฐ ไม่รวมมหาวิทยาลัยเปิดและสถาบันทางเทคโนโลยี ได้ข้อมูลเป็นพระบรมราโชวาท จำนวน 19 องค์ ดังนี้

ตารางที่ 5 ข้อมูลพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร พ.ศ. 2520

มหาวิทยาลัยในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร			
มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ	จำนวน	มหาวิทยาลัยในภูมิภาค	จำนวน
1. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4 องค์	1. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1 องค์
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4 องค์	2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1 องค์
3. มหาวิทยาลัยศิลปากร	2 องค์	3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา	1 องค์
4. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3 องค์	4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1 องค์
5. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1 องค์	รวม	4 องค์
6. มหาวิทยาลัยมหิดล	1 องค์		
รวม	15 องค์	รวมทั้งสิ้น	19 องค์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 งานวิจัยนี้ใช้หลักเกณฑ์ด้านภาษาของลองเอเคอ (1968) 9 หลักเกณฑ์ วิเคราะห์ประเภทข้อความพระบรมราโชวาท จำนวน 19 องค์ หลักเกณฑ์ด้านภาษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) หลักเกณฑ์เดิม มี 2 หลักเกณฑ์ คือ 1) ลำดับเหตุการณ์ตามเวลา และ 2) บุรุษสรรพนาม 2) หลักเกณฑ์เพิ่มเติม มี 7 หลักเกณฑ์ คือ 1) การเชื่อมโยงความภายในย่อหน้า 2) อนุพากย์บอกเล่า 3) อนุพากย์คำสั่ง 4) ชุดเหตุผล 5) ชุดคำสอน 6) ชุดกิจกรรม และ 7) การกล่าวอ้างโดยตรง

2.2 นำผลการวิเคราะห์ข้อความพระบรมราโชวาท ด้วยหลักเกณฑ์ด้านภาษาแต่ละหลักเกณฑ์มาจัดลำดับว่าพบรูปภาษาใดที่บ่งชี้หลักเกณฑ์มากที่สุดถึงน้อยสุดและมีลักษณะการพบอย่างไร

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.2 ว่าข้อความพระบรมราโชวาท เป็นข้อความประเภทใด

2.4 หากผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.3 เป็นข้อความคำสอน จะนำหลักเกณฑ์ทางสังคมของเพอร์ซัน (1993) ใช้วิเคราะห์ข้อความพระบรมราโชวาท ว่ามีการใช้ภาษาที่เข้มงวดเพื่อการสอนแบบบังคับโดยตรงหรือใช้ภาษาแบบละมุนละม่อมเพื่อสอนแบบอ้อม หลักเกณฑ์ของเพอร์ซันมี 3 หลักเกณฑ์ คือ 1) คำสอนที่เป็นคำสั่งโดยตรง 2) คำสอนที่เป็นคำสั่งโดยอ้อม และ 3) คำสอนที่ไม่ใช่คำสั่ง

2.5 สรุปผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล

ผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 : การวิเคราะห์พระบรมราโชวาทฯ พ.ศ.2520 จำนวน 19 องค์ จาก 10 มหาวิทยาลัย ด้วยหลักเกณฑ์ทางภาษาของ Longacre (1968) ด้วยหลักเกณฑ์ทางด้านภาษา จำนวน 9 หลักเกณฑ์ ผลปรากฏพบรูปภาษาที่เป็นตัวชี้หลักเกณฑ์จำนวนทั้งสิ้น 1,940 ครั้ง จาก หลักเกณฑ์ทางด้านภาษาทั้งหมด 8 หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์อนุพากย์บอกเล่า คือ การปรากฏอนุพากย์ที่ทำหน้าที่หลักในส่วนของประโยค ซึ่งบ่งชี้การแสดงออก บอกเล่า อธิบาย และให้ข้อมูลรวมถึงข้อปฏิบัติต่าง ๆ โดยพบอนุพากย์บอกเล่าใน ข้อความพระบรมราโชวาทฯ จำนวน 18 องค์ รวม 703 ครั้ง อนุพากย์บอกเล่ามี 3 ลักษณะ ดังนี้

1.1) อนุพากย์บอกเล่าที่ผู้พูดใช้กล่าวและประกาศให้ผู้ฟังทราบ เช่น “ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในโอกาสนี้” (จพ. 10-1)

1.2) อนุพากย์บอกเล่าที่มีการเชื่อมโยงความระหว่างย่อหน้า เช่น “เพราะฉะนั้น บัณฑิตผู้มีการศึกษาอันสมบูรณ์แล้ว” (มธ.01-1)

1.3) อนุพากย์บอกเล่าที่มีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ เช่น “ท่านทั้งหลายเล่าฝึกหัดเป็นนักปฏิบัติมาแล้วไม่น้อยทีเดียว” (มศว.03-1)

2. หลักเกณฑ์การเชื่อมโยงความภายในย่อหน้า คือ การเชื่อมโยงของข้อความภายในย่อหน้า พบในพระบรมราโชวาทฯ 17 องค์ รวม 642 ครั้ง การเชื่อมโยงความภายในย่อหน้ามี 2 ลักษณะ คือ

2.1) การเชื่อมโยงความในระดับคำ เป็นการเชื่อมต่อข้อความโดยมีคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่ตามมา เรียงลำดับจากที่ปรากฏมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้

2.1.1 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม คือ การมีคำเชื่อมที่แสดงว่าอนุพากย์ที่อยู่ต่อเนื่องกัน มีความหมายคล้ายคลึงกัน พบ 193 ครั้ง ดังตัวอย่าง “..ได้รับการศึกษาและฝึกฝนอย่างเต็มที่” (มอ.07)

2.1.2 ความสัมพันธ์ทางเวลา คือ การมีคำเชื่อมที่แสดงความเกี่ยวพันทางเวลาระหว่างประโยคที่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงกัน พบ 46 ครั้ง เช่น “ในระหว่างเรียนกว่าจะผ่านชั้นตอนตั้งแต่เบื้องต้น” (มช.02)

2.1.3 ความสัมพันธ์แบบให้เลือก คือ คำเชื่อมที่แสดงการให้เลือก พบ 33 ครั้ง เช่น “หรือทำลายชื่อเสียงที่มีอยู่แล้วลงเสียก่อน” (มธ.01-1)

2.1.4 ความสัมพันธ์แบบแสดงวัตถุประสงค์ คือ คำเชื่อมที่แสดงสถานการณ์ในประโยคที่นำมาก่อนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในประโยคที่ตามมา พบ 21 ครั้ง เช่น “เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาออกไป ปฏิบัติงานทุก ๆ สาขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (มช.04)

2.1.5 ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง คือ คำเชื่อมที่แสดงว่าประโยคหรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่อง หรือใกล้เคียงกันไม่เป็นไปในทำนองเดียวกัน พบ 18 ครั้ง เช่น “แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรคิด” (จพ. 10-1)

2.1.6 ความสัมพันธ์แบบสรุปความ คือ คำเชื่อมที่สรุปสิ่งที่ได้กล่าวไปแล้ว พบ 18 ครั้ง เช่น “เพราะฉะนั้น บัณฑิตผู้มีการศึกษาอันสมบูรณ์แล้ว” (มธ.01-1)

2.1.7 ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข คือ คำเชื่อมที่แสดงสถานการณ์หนึ่งเป็นเงื่อนไขให้เกิดอีกสถานการณ์พบ 17 ครั้ง เช่น “ถ้าเห็นว่ายังมีความบกพร่องอันใดอยู่” (มศว.03-3)

2.1.8 ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดสิ้นสุด คือ คำเชื่อมที่แสดงจุดจบของสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่งเกิดขึ้นจนเกิดอีกสถานการณ์หนึ่ง พบ 14 ครั้ง เช่น “จนบัดนี้ ขยายไปถึงวิชาการด้านวิทยาศาสตร์” (มศก. 05-2)

2.1.9 ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ คือ คำเชื่อมที่แสดงสถานการณ์หนึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอีกสถานการณ์หนึ่ง พบ 13 ครั้ง เช่น “ไม่ใช่เพราะไม่เชื่อฟังหรือขัดขืน” (มหิตล.09)

2.1.10 ความสัมพันธ์แบบแสดงการเปรียบเทียบ คือ คำเชื่อมที่แสดงการเปรียบเทียบเหตุการณ์สถานการณ์ หรือสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง พบ 1 ครั้ง เช่น “เหมือนกับคนที่มิมองคิด” (มธ.01)

2.2) การเชื่อมโยงความในระดับไวยากรณ์ เป็นการเชื่อมโยงข้อความซึ่งใช้คำเชื่อมเพื่อขยายความของข้อความที่นำมาข้างหน้า เรียงลำดับที่ปรากฏมากที่สุดไปน้อยสุด ดังนี้

2.2.1 ความสัมพันธ์แบบอธิบายความ คือ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่ตามมาเป็นส่วนอธิบายความประโยคที่นำมาข้างหน้า พบ 169 ครั้ง เช่น “เรียกได้ว่าครบถ้วนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยในความหมายสากลอย่างสมบูรณ์” (มก.08)

2.2.2 ความสัมพันธ์แสดงการอ้างถึงคำพูด ความคิด หรือข้อเท็จจริง คือ คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ที่อ้างถึงคำพูด ความคิด หรือข้อเท็จจริงของข้อความที่นำมาข้างหน้า พบ 46 ครั้ง เช่น “ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ที่ประชุมบัณฑิตเมื่อวันวานนี้เป็นความว่า” (มศว.03-2)

2.2.3 ความสัมพันธ์แสดงความประสงค์ที่เกี่ยวข้อง คือ คำเชื่อมที่แสดงว่าประโยคที่ตามมาเป็นความประสงค์หรือเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อความข้างหน้า พบ 27 ครั้ง เช่น “โดยมองเห็นและทราบถึงประโยชน์ของการใช้” (มศว.03-2)

2.2.4 ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม คือ คำเชื่อมที่แสดงว่าประโยคที่ตามมามีความคล้ายตามข้อความข้างหน้า พบ 25 ครั้ง เช่น “ก็จะทำให้การกระทำทุกอย่างได้ผลสมบูรณ์เต็มเปี่ยม” (จพ.10-2)

2.2.5 ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง คือ คำเชื่อมที่ให้ตัวอย่างของข้อความที่กล่าวนำมาข้างหน้า พบ 7 ครั้ง เช่น “อย่างเช่นจะนำหลักวิชาโภชนาการไปแนะนำคนในชนบท” (มหิตล.09)

3. หลักเกณฑ์การใช้บุรุษสรรพนาม บุรุษสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนคำนามที่ระบุจำนวนและลักษณะของผู้เข้าร่วมในสถานการณ์การพูด (Cystal, D.: 2008, p. 358) พบการใช้บุรุษสรรพนามในข้อความพระบรมราโชวาทฯ จำนวน 19 องค์ รวม 211 ครั้ง ดังนี้

3.1) การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์ คือ ผู้พูดใช้คำว่า “ข้าพเจ้า” แทนตัวผู้พูดเอง “ข้าพเจ้าได้พูดกับบัณฑิตในที่ประชุมเมื่อวันวานเป็นความว่า” (จพ.10-2) พบทั้ง 19 องค์

3.2) การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 พหูพจน์ คือ “ข้าพเจ้าและพระราชินี” ผู้พูดใช้พูดเริ่มต้นในการกล่าว พบทั้ง 19 องค์ เช่น “ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี” (จพ.10-1)

3.3) การใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 ซึ่งผู้พูดกล่าวถึงผู้ฟัง ในคำ “ท่าน” ผู้พูดใช้พูดในการอวยพรตอนท้ายของพระบรมราโชวาททั้ง 19 องค์ เช่น “ขอให้ท่านที่มาร่วมชุมนุมในที่นี้” (มธ.01)

3.4) การใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ซึ่งผู้พูดกล่าวถึงบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม คือ “เขา” เช่น “แต่อาจเป็นการขัดกับความเคยชินและความนิยมของเขาที่มีอยู่ก่อน” (มหิตล.09)

นอกจากนี้ยังพบว่ามีการละคำสรรพนามทั้งสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 ในข้อความพระบรมราโชวาทฯ อรุษา พิมพ์สวัสดิ์ (2011) ระบุว่า ภาษาไทยมีการละคำสรรพนามในข้อความจำนวนมากทั้งในตำแหน่งประธานและกรรมของอนุพากย์หลักและตำแหน่งของประธานและกรรมในอนุพากย์

ภายใน เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่มีการละสรรพนาม (Pro-Drop language) การวิเคราะห์การใช้คำบุรุษสรรพนามในข้อความพระบรมราโชวาทฯ พบการละคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในตำแหน่งประธานของประโยคจำนวนมาก เช่น การละสรรพนามบุรุษที่ 1 ในตำแหน่งประธานของประโยค เช่น “ตามรายงานที่ (ข้าพเจ้า = Ø) ได้ทราบและ (ข้าพเจ้า = Ø) ได้สังเกตตลอดมา” (มศก.05-1), การละคำสรรพนามบุรุษที่ 2 ในตำแหน่งประธานของประโยคใน “อย่างเช่น (ท่าน = Ø) จะนำหลักวิชาโภชนาการไปแนะนำคนในชนบท” (มหิตล.09)

การใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 มีข้อสังเกตว่าเมื่อผู้พูดต้องการกล่าวถึงผู้ฟังโดยตรงมักใช้คำนามแทนการใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 ซึ่งพบคำนามในข้อความพระบรมราโชวาทฯ ทั้ง 19 องค์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาทุก ๆ คน, ผู้ทรงคุณวุฒิ, บัณฑิตทุกคน, บัณฑิต, บัณฑิตใหม่, บัณฑิตทั้งหลาย, บัณฑิตในที่ประชุมนี้, บัณฑิตทางการศึกษา, ผู้เป็นบัณฑิต, ผู้ได้รับรางวัลครั้งนี้ทุกคน, บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูง, ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและสาขาวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย, ผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัย, ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน, ผู้สำเร็จการศึกษา, ผู้เป็นบัณฑิต, ผู้ที่ได้สำเร็จการศึกษา, ผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัย ตัวอย่างประโยคที่ใช้คำนามแทนการใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 “ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา” (มธ.01-1)

4. **หลักเกณฑ์ลำดับเหตุการณ์ตามเวลา** คือ การใช้คำระบุเวลาของเหตุการณ์ตามลำดับของอนุภาคย์ที่ต่อเนื่องกัน (Cystal, D.: 2008, p. 433) พบทั้ง 19 องค์ รวม 185 ครั้ง ดังนี้

4.1) **ลำดับเวลามุ่งเน้นเวลาปัจจุบัน** พบตลอดทั้งพระบรมราโชวาท 19 องค์ โดยมีคำวิเศษณ์บอกเวลาปัจจุบัน เช่น ในบัดนี้, ในปัจจุบัน, เพียงนี้, ครั้นนี้, วันนี้, อย่างนี้, เดียวนี้, บัดนี้, ในบัดนี้, อยู่เสมอ, เพียงนี้, ตามปกติ, ณ ที่นี้, ปกติ, เช่นนี้ เช่น “และเมื่อเรียนสำเร็จแล้วในบัดนี้” (จพ.10-1) นอกจากนี้ยังมีคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะเพื่อแสดงเวลาปัจจุบัน คือ “..นี้”

4.2) **ลำดับเวลามุ่งเน้นเวลาที่ย้อนไปในอดีต** มีคำวิเศษณ์บอกเวลาในอดีต เช่น “แต่ก่อน” “เหตุใดแต่ก่อนจึงทำได้” (จพ.10-2) นอกจากนี้พบการณลักษณะ (aspect) ที่บ่งชี้เวลาในอดีต เช่น “เคย”

4.3) **ลำดับเวลามุ่งเน้นอดีตที่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน** มีคำวิเศษณ์บอกเวลาในอดีตที่ต่อเนื่องถึงปัจจุบัน เช่น “เมื่อวันวาน” “ข้าพเจ้าได้พบกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้เมื่อวันวานเป็นความว่า” (จพ.10-2)

4.4) **ลำดับเวลามุ่งเน้นเวลาในอนาคต** โดยมีคำวิเศษณ์บอกเวลาอนาคต เช่น “ภายหน้า” ใน “เพราะสภาพการในภายหน้า จะปรุงแต่งให้เป็นอย่างอื่นไปได้” (จพ. 10-1)

4.5) **ลำดับเวลามุ่งเน้นเวลาปัจจุบันที่ดำเนินต่อเนื่องถึงอนาคต** พบในรูปประโยคเงื่อนไข โดยมีคำเชื่อม เช่น “ถ้า...แล้วก็...” เช่น “ถ้าทุกคนพยายามดำเนินตามหลักปฏิบัตินี้อย่างเคร่งครัด แล้ว ก็เป็นอันหวังได้ว่าจะได้ประสบความสำเร็จ” (จพ.10-2) นอกจากนี้พบคำวิเศษณ์ที่บ่งชี้อนาคต เช่น “ตลอดกาล” จากการศึกษาแสดงให้เห็นรูปแบบการใช้คำระบุเวลาของเหตุการณ์ที่มีหลากหลายของช่วงเวลา

5. **หลักเกณฑ์ชุดคำสอน** คือ การปรากฏอย่างต่อเนื่องของกลุ่มคำและประโยคที่แสดงความหมายเกี่ยวกับความประพฤติที่ถูกต้องซึ่งบุคคลควรยึดถือปฏิบัติ เพื่องานของส่วนรวม ชุดคำสอนเหล่านี้พบในพระบรมราโชวาทฯ ทั้ง 19 องค์ 69 ครั้ง เช่น “...ไม่ควรคิดว่าความเห็นหรือทัศนคติของท่านจะหยุดอยู่เพียงนี้ บัณฑิตทุกคนที่ร่วมงานกัน จำเป็นต้องฟังกันอาศัยกันและกัน” (จพ. 10-1)

6. **หลักเกณฑ์อนุพากย์คำสั่ง** คือ คำที่ใช้แสดงออกถึงการออกคำสั่ง (Cystal, D.: 2008, p. 263) พบในพระบรมราโชวาทฯ จำนวน 19 องค์ พบ 59 ครั้ง เช่น ชุดคำช่วยกริยาวิลี “ต้อง” ใน “ต้อง ประมวลความรู้ทั้งที่ได้จากการเรียนและประสบการณ์ทั้งหมดเข้าด้วยกันเป็นอันดับแรก” (มข.02)

7. **หลักเกณฑ์ชุดเหตุผล** คือ การปรากฏอย่างต่อเนื่องของกลุ่มคำและประโยคที่แสดงการให้เหตุผล พบจำนวน 17 องค์ พบ 50 ครั้ง ดังนี้

7.1) การแสดงเหตุผลโดยมีคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุผล เช่น “เพราะมี สภาพการต่าง ๆ เป็นตัวปรุงแต่ง” (จพ. 10-3)

7.2) การแสดงเหตุผลโดยใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ เช่น “การทำลายสิ่งที่เป็นรากฐานของ ความก้าวหน้าเสียหายนั้นจะก้าวหน้าไปได้อย่างไร” (มธ.01-2)

8. **หลักเกณฑ์การกล่าวอ้างโดยตรง** คือ การปรากฏของคำพูดที่ผู้พูดเคยกล่าวถึงก่อนหน้านี้ หรือผู้พูดนำคำพูดของคนอื่นมากล่าวอ้างโดยตรง พบ 18 องค์ 21 ครั้ง เช่น “ข้าพเจ้าได้กล่าวในที่ประชุมบัณฑิตเมื่อวันวานนี้เป็นความว่า” (มธ.01-1) ความถี่และผลรวมของการใช้รูปภาษาที่เป็นตัวชี้หลักเกณฑ์ทางภาษา เรียงลำดับดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงความถี่และผลรวมของการใช้รูปภาษาที่เป็นตัวชี้หลักเกณฑ์ด้านภาษา

มหาวิทยาลัย	หลักเกณฑ์ของ Longacre (1968) ความถี่และผลรวมของหลักเกณฑ์ (N=%)								
	หลักเกณฑ์เดิม		หลักเกณฑ์เพิ่มเติม						
	บุรุษสรรพนาม	ลำดับเหตุการณ์	การเชื่อมโยงความ	อนุพากย์บอกเล่า	ชุดคำสอน	ชุดเหตุผล	อนุพากย์คำสั่ง	กล่าวอ้าง	ชุดกิจกรรม
1. มธ.01-1	17	5	29	36	4	3	2	2	0
2. มธ.01-2	12	8	38	41	4	4	5	1	0
3. มธ.01-3	16	11	32	38	4	1	3	1	0
4. มธ.01-4	7	10	38	39	7	4	3	1	0
5. มข.02	16	6	24	24	3	2	5	2	0
6. มศว.03-1	9	4	20	27	2	4	1	1	0
7. มศว.03-2	10	12	37	39	4	2	3	1	0
8. มศว.03-3	12	20	31	36	5	6	3	0	0
9. มศว.03-4	11	23	36	41	7	4	3	1	0
10. มช.04	5	4	20	22	1	0	2	1	0
11. มศก. 05-1	14	5	27	33	1	2	3	1	0
12. มศก. 05-2	7	10	31	34	4	1	4	1	0
13. มศว.สช.06	6	5	27	30	0	3	3	1	0
14. มอ.07	11	7	31	37	6	0	2	2	0
15. มก.08	8	8	33	36	2	1	3	1	0
16. มทิดล.09	14	10	36	38	4	2	3	1	0
17. จพ. 10-1	14	13	39	36	3	1	3	1	0
18. จพ. 10-2	15	16	54	55	2	3	3	1	0
19. จพ. 10-3	7	8	59	61	6	7	3	1	0
Σ=1,940ครั้ง	N=211 10.88%	N=185 9.54%	N=642 33.09%	N=703 36.24%	N=69 3.55%	N=50 2.57%	N=59 3.05%	N=21 1.08%	N=0 0%

จากตารางที่ 6 แสดงลำดับหลักเกณฑ์ด้านภาษาที่ปรากฏมากที่สุดถึงน้อยสุด โดยรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์อนุพากย์บอกเล่ามีจำนวนมากที่สุด คือ 703 ครั้ง 36.24% รูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์การกล่าว

อ้างโดยตรงมีจำนวนน้อยสุด คือ 21 ครั้ง 1.08% และหลักเกณฑ์ชุดกิจกรรมไม่พบรูปภาษาใด ๆ ที่ชี้หลักเกณฑ์นี้ รูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์การเชื่อมโยงภายในข้อความพบมากลำดับที่ 2 คือ 642 ครั้ง 33.09% แม้รูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์ลำดับเหตุการณ์ตามเวลาและหลักเกณฑ์การใช้บุรุษสรรพนามซึ่งเป็นหลักเกณฑ์เริ่มแรกที่ต้องเอื้ออำนวยในการจัดประเภทข้อความจะไม่พบจำนวนสูงสุด แต่ปรากฏเป็นลำดับที่ 3 และ 4 โดยรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์การใช้บุรุษสรรพนามปรากฏเป็นอันดับที่ 3 คือ 211 ครั้ง 10.88% และรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์ลำดับเหตุการณ์ตามเวลาปรากฏเป็นอันดับที่ 4 คือ 185 ครั้ง 9.54% นอกจากนี้หลักเกณฑ์ชุดคำสอนในลำดับที่ 5 จำนวน 69 ครั้ง 3.55% หลักเกณฑ์อนุพากย์คำสั่งอยู่ในลำดับที่ 6 ปรากฏ 59 ครั้ง 3.05% และหลักเกณฑ์ชุดของเหตุผลอยู่ในลำดับที่ 7 จำนวน 50 ครั้ง 2.57% หลักเกณฑ์การกล่าวอ้างโดยตรงอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ลำดับที่ 8 จำนวน 21 ครั้ง 1.08%

ผลการวิเคราะห์รูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์อนุพากย์บอกเล่ามีจำนวนมากสุดและรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์เชื่อมโยงภายในข้อความพบเป็นลำดับที่ 2 และรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์บุรุษสรรพนามและลำดับเหตุการณ์ตามเวลาพบในลำดับที่ 3 และ 4 สอดคล้องกับที่ลองเอเคโร (1968, p. 33) เสนอไว้ว่าข้อความคำสอนพบลักษณะทางภาษาที่ปรากฏทั้งอนุพากย์บอกเล่าและอนุพากย์คำสั่งจำนวนมากควบคู่กับการใช้บุรุษสรรพนาม และมีการเชื่อมโยงความภายในย่อหน้าที่เชื่อมต่อข้อความโดยมีหน่วยคำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ของประโยคที่ตามมา นอกจากนั้นยังพบรูปภาษาที่ชี้หลักเกณฑ์ชุดเหตุผลและหลักเกณฑ์ชุดคำสอนตลอดจนหลักเกณฑ์การกล่าวอ้างโดยตรง ดังนั้นประเภทข้อความพระบรมราโชวาทา นี่จึงเป็นข้อความประเภทคำสอนตามหลักเกณฑ์ทางด้านภาษาของลองเอเคโร (1968)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ด้วยหลักเกณฑ์ด้านสังคมของเพอร์ชัน (1993)

ผลการวิเคราะห์ประเภทของข้อความพระบรมราโชวาทา ส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ด้วยหลักเกณฑ์ด้านภาษาพบว่าข้อความประเภทคำสอน จึงนำหลักเกณฑ์ทางด้านสังคมของเพอร์ชัน (1993) มาใช้วิเคราะห์ระดับการใช้ภาษาในข้อความพระบรมราโชวาทา ว่ามีการใช้ภาษาที่เข้มงวดเพื่อการสอนแบบบังคับโดยตรงหรือการใช้ภาษาแบบละมุนละม่อมเพื่อการสอนแบบอ้อม จากการวิเคราะห์ประเภทข้อความพระบรมราโชวาทา พ.ศ. 2520 จำนวน 19 องค์ จาก 10 มหาวิทยาลัย โดยใช้หลักเกณฑ์ด้านสังคมของเพอร์ชัน (1993) นั้นพบรูปภาษาที่บ่งชี้ประเภทของข้อความคำสั่งสอนที่ไม่ใช่คำสั่งมากที่สุด พบ 36 ครั้ง ใน 18 องค์ รูปภาษาที่เป็นคำสั่งโดยอ้อมเป็นลำดับรองลงมา พบ 20 ครั้ง ใน 14 องค์ และพบรูปภาษาที่เป็นคำสั่งโดยตรงน้อยที่สุด คือ 3 ครั้ง ในพระบรมราโชวาท 2 องค์ ดังนี้

1. รูปภาษาที่ไม่ใช่คำสั่ง คือ รูปภาษาถูกใช้เป็นคำสั่งในบางโอกาสแต่ไม่ถูกใช้เป็นคำสั่งในข้อความ ผู้พูดใช้ภาษานี้เพื่อแสดงความคาดหวังว่าผู้ฟังน่าจะทำ พบในข้อความพระบรมราโชวาทา จำนวน 18 องค์ รวม 36 ครั้ง มีรูปภาษาที่เป็นตัวชี้เกณฑ์ จำนวน 16 กลุ่มคำ เรียงลำดับมากที่สุดถึงน้อยสุด ดังนี้

- 1.1) “ควรจะ” พบ 14 ครั้ง “ควรจะศึกษาความเจริญที่มีอยู่แล้วให้ถูกต้อง” (มธ.01-1)
- 1.2) “ขอให้” พบ 4 ครั้ง “ขอให้ยึดการที่จะทำงานตามความตั้งใจจริงของตนเอง” (มธ.01-3)
- 1.3) “ใครขอให้” พบ 3 ครั้ง “ข้าพเจ้าใครขอให้แต่ละคนพิจารณาตัวเองให้ดี” (มศว.03-3)
- 1.4) “สมควรอย่างยิ่งที่จะ” พบ 2 ครั้ง “บัณฑิตสมควรอย่างยิ่งที่จะฝึกฝน” (มศว.03-2)
- 1.5) “ไม่ควร” พบ 2 ครั้ง “ท่านไม่ควรยอมปล่อยให้ปัญหาอย่างนี้เป็นสาเหตุ...” (มหิตล.09)
- 1.6) “จึงใคร่จะขอให้” พบ 1 ครั้ง “ข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอให้บัณฑิต” (จพ. 10-3)

- 1.7) “ควร” พบ 1 ครั้ง “ท่านทั้งหลายควรระลึกว่าตลอดเวลาศึกษา” (มข.02)
- 1.8) “ใครจะให้” พบ 1 ครั้ง “วันนี้ข้าพเจ้าใครจะให้ท่านทั้งหลายยกขึ้นมาพิจารณา” (มศว.03-1)
- 1.9) “ใครขอให้” พบ 1 ครั้ง “ในการปฏิบัติงานต่อไป ข้าพเจ้าใครขอให้ท่าน” (มหิดล.09)
- 1.10) “จึงใครขอให้” พบ 1 ครั้ง “จึงใครขอให้ถือเป็นหน้าที่” (มข.02)
- 1.11) “สมควรอย่างยิ่งที่” พบ 1 ครั้ง “จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะได้นำความรู้” (มธ.01-2)
- 1.12) “สมควรที่จะ” พบ 1 ครั้ง “สมควรที่จะพยายามศึกษางาน” (มศว.สข.06)
- 1.13) “ควรอย่างยิ่งที่จะ” พบ 1 ครั้ง “จึงควรอย่างยิ่งที่จะถือเอาประโยชน์...” (จพ. 10-3)
- 1.14) “ก็ควร” พบ 1 ครั้ง “เมื่อเกิดปวตศักระ ก็ควรเยียวให้หายเสียก่อน” (มธ.01-2)
- 1.15) “น่าจะ” พบ 1 ครั้ง “ความคิดอย่างนี้น่าจะคิดพิจารณาดูให้อ่องแท้” (มธ.01-2)
- 1.16) “เคย..บ้างหรือยัง” พบ 1 ครั้ง “ท่านทั้งหลายเคยคิดพิจารณาถึงข้อนี้บ้างหรือยัง”

(มศว.03-3)

2. **รูปภาษาที่เป็นคำสั่งโดยอ้อม** คือ รูปภาษาที่แสดงคำสั่งที่ไม่มีผลโดยตรงกับผู้ฟังเป็นการอ้างถึง หรือยกตัวอย่าง มักแสดงผ่านประโยคเงื่อนไขและประโยคแสดงการประเมิน พบในพระบรมราโชวาทฯ จำนวน 14 องค์ รวม 20 ครั้ง ดังนี้

- 2.1) “จะต้อง” พบ 10 ครั้ง “เมื่อทำการสิ่งใดก็ตามจะต้องนำมาปฏิบัติด้วยสมอง” (มศว.03-3)
- 2.2) “จำเป็นต้อง” พบ 4 ครั้ง “ทุกคนจำเป็นต้องเข้าใจว่า” (มศว.03-4)
- 2.3) “จำเป็นที่จะต้อง” พบ 3 ครั้ง “จำเป็นที่จะต้องพิจารณาพร้อมกันไป” (มธ.01-2)
- 2.4) “ควรอย่างยิ่งที่จะต้อง” พบ 2 ครั้ง “ควรอย่างยิ่งที่จะต้องอดทน” (มหิดล.09)
- 2.5) “จำเป็นจะต้อง” พบ 1 ครั้ง “ก็จำเป็นจะต้องเลือกสรร” (มธ.01-4)

3. **รูปภาษาที่เป็นคำสั่งโดยตรง (direct command)** คือ รูปภาษาที่ใช้สั่งและมีผลโดยตรงให้ผู้ฟังทำบางสิ่ง พบในข้อความพระบรมราโชวาทฯ จำนวน 2 องค์ รวม 3 ครั้ง พบรูปภาษาที่เป็นตัวชี้เกณฑ์ 1 คำ คือ “ต้อง” ได้แก่ “ต้องประมวลความรู้ทั้งที่ได้จากการเรียนและประสบการณ์” (มข.02) ความถี่และผลรวมการใช้รูปภาษาที่เป็นตัวชี้เกณฑ์ทางด้านสังคมในพระบรมราโชวาทฯ แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงความถี่และผลรวมของหลักเกณฑ์ทางสังคมในพระบรมราโชวาทฯ

มหาวิทยาลัย	หลักเกณฑ์ทางสังคมของ Person, K. (1993) ความถี่และผลรวมของหลักเกณฑ์ (N=%)					
	คำสั่งโดยตรง		คำสั่งโดยอ้อม		ไม่ใช่คำสั่ง	
	รูปภาษา	ความถี่ของคำ	รูปภาษา	ความถี่ของคำ	รูปภาษา	ความถี่ของคำ
1. มธ.01-1	-	-	-	-	สมควรอย่างยิ่งที่จะ	1
					ควรจะ...	1
2. มธ.01-2	-	-	จำเป็นที่จะต้อง...	1	สมควรอย่างยิ่งที่...	1
					ก็ควร...	1
					น่าจะ...	1
					ควรจะ...	1
3. มธ.01-3	-	-	-	-	ควรจะ...	2
					ขอให้...	1
4. มธ.01-4	-	-	จำเป็นจะต้อง...	1	ควรจะ...	1
					ขอให้...	1

มหาวิทยาลัย	หลักเกณฑ์ทางสังคมของ Person, K. (1993) ความถี่และผลรวมของหลักเกณฑ์ (N=%)					
	คำสั่งโดยตรง		คำสั่งโดยอ้อม		ไม่ใช่คำสั่ง	
	รูปภาพ	ความถี่ของคำ	รูปภาพ	ความถี่ของคำ	รูปภาพ	ความถี่ของคำ
5. มข.02	ต้อง...	1	จะต้อง...	2	ควร...	1
					จึงใคร่ขอให้...	1
6. มศว.03-1	-	-	-	-	ใครจะให้...	1
7. มศว.03-2	-	-	จะต้อง...	1	สมควรอย่างยิ่งที่จะ	1
					ควรจะ...	1
8. มศว.03-3	-	-	จะต้อง...	1	เคย...บ้างหรือยัง	1
					ใครขอให้...	1
9. มศว.03-4	-	-	จะต้อง...	1	ใครขอให้...	1
			จำเป็นต้อง...	1		
10. มข.04	-	-	จะต้อง...	1	ควรจะ...	2
11. มศก. 05-1	-	-	จำเป็นที่จะต้อง	1	ควรจะ...	2
12. มศก. 05-2	ต้อง...	2	จะต้อง...	2	ขอให้...	1
13. มศว.สข. 06	-	-	-	-	สมควรที่จะ...	1
					ควรจะ...	2
14. มอ.07	-	-	จะต้อง...	1	ขอให้...	1
15. มก.08	-	-	จะต้อง...	1	ควรจะ...	2
16. มหิดล.09	-	-	ควรอย่างยิ่งที่จะ	1	ใครขอให้...	1
			จะต้อง...		ไม่ควร...	1
17. จพ. 10-1	-	-	จำเป็นต้อง...	1	ไม่ควร...	1
			จะต้อง...	1		
18. จพ. 10-2	-	-	จำเป็นต้อง...	2	-	-
			ควรอย่างยิ่งที่จะ	1		
19. จพ. 10-3	-	-	-	-	ควรอย่างยิ่งที่จะ...	1
					ควรจะ...	1
					จึงใคร่ขอให้...	1
Σ=59ครั้ง		N=3, 5.08%		N=20, 33.9%		N=36, 61.02%

จากการนำหลักเกณฑ์ของเพอร์สัน (1993) ซึ่งใช้ปัจจัยทางสังคมแยกการใช้ภาษาในการสั่งสอนที่แตกต่างกันมาวิเคราะห์พระบรมราโชวาทฯ พ.ศ.2520 จำนวน 19 องค์ พบรูปภาพที่ไม่ใช่คำสั่งมากที่สุด 36 ครั้ง ในพระบรมราโชวาท 18 องค์ แสดงให้เห็นพระบรมราโชวาทฯ นี้เป็นประเภทคำสอนที่มีการใช้ภาษาทั้งในระดับคำและวลีที่ละมุนละม่อม เนื่องจากพบรูปภาพในชุดกริยาวิลี 16 กลุ่มคำที่ถูกลดระดับความเข้มข้นของการเป็นคำสั่งที่เป็นเพียงการแนะนำบัณฑิต

อภิปรายผล

การศึกษาประเภทของข้อความพระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 9 พื้พระราชทานปริญญาบัตรฯ นี้ใช้หลักเกณฑ์ทางภาษาของลองเอเคโร (1968) ทั้งหลักเกณฑ์เดิม 2 หลักเกณฑ์ และหลักเกณฑ์

เพิ่มเติม 7 หลักเกณฑ์ พบว่าพระบรมราโชวาทฯ เป็นข้อความคำสอน และเมื่อนำหลักเกณฑ์สังคมของ เพอร์ซัน (1993) 3 หลักเกณฑ์มาวิเคราะห์ พบว่าพระบรมราโชวาทฯ เป็นคำสอนที่ใช้กลวิธีการใช้ภาษา แบบทางอ้อมหรือที่เพอร์ซันเรียกว่าข้อความคำสอนแบบบรรเทาหรือลดความเข้มงวด ซึ่งหลักเกณฑ์ทาง ภาษาของลองเอครอ (1968) เหมาะกับการแบ่งประเภทตามโครงสร้างของข้อความที่มีข้อมูลทางภาษา ขนาดใหญ่กว่าประโยคและข้อมูลมีปริมาณมากเพื่อค้นหาโครงสร้างภายในข้อความ และหลักเกณฑ์ทาง สังคมของเพอร์ซัน (1993) นำแนวทางภาษาศาสตร์สังคมมาใช้วิเคราะห์ได้สอดคล้องกับข้อมูลและ ความหมายในพระบรมราโชวาทฯ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำพระบรมราโชวาท หรือพระราชดำรัสในรัชกาลที่ 9 ทั้งในเชิงภาษาและสังคม
2. ควรเปรียบเทียบประเภทข้อความรูปแบบอื่นที่นำไปสู่การเลือกภาษาที่ตอบวัตถุประสงค์

ต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2550). *ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2520-2523*. กรุงเทพฯ: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ.
- ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2558). ระบบข้อความ. ใน *ภาษาและภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลธิชา สุตมสุข. (2562). *เอกสารการสอนวิชาภาษาและภาษาศาสตร์* [เอกสารไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ปัทมา พัฒนพงษ์. (2561). *เอกสารสอนสัมพันธสารวิเคราะห์*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษา.
- Betáková, L. (1968). *Discourse Analysis In English Language Teaching*. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2564. จาก <https://www.academia.edu/43497046>
- Cook, G. (1994). *Discourse and Literature*. Oxford: Oxford University Press.
- David, C. (2008). *A Dictionary of Linguistics and Phonetics, Sixth Edition*. New Jersey: Blackwell Publishing Ltd.
- Jogthong, C. (2001). *Research Article Introductions in Thai: Genre Analysis of Academic Writing*. [PhD. Dissertation]. West Virginia University.
- Longacre, R. (1968). *Discourse, paragraph and sentence structure in selected Philippine languages*. Dallas: SIL International.
- Oneplee, J. (2008). *Genre analysis of Scientific Abstracts: A comparative study of Science and Nature Journals*. [M.A.Thesis]. Mahidol University.
- Pimsawat, O. (2011). *Syntax of Pro Drop in Thai*. [Ph.D. Thesis]. Newcastle University. UK.
- Person, K. (1993). *Discourse Considerations in the Hortatory Speech of Phra Phayom*. [M.A.Thesis]. Payap University.
- Suppharatyothin, D. (1989). *A study of Thai Hortatory discourse*. [M.A.Thesis]. Mahidol University.